

Hulp bij de stembulp

Wie een goed doordachte keuze wil maken straks in het stembokje, kan online een stembulp invullen. Sites als Kieskompas en Stemwijzer laten zien welke politieke partij het beste bij je past. Maar hoe werken ze eigenlijk? En hoe gebruik je ze goed? Daar doet communicatiewetenschapper Bregje Holleman (UU) onderzoek naar.

Stembulpen zijn goed voor de kiezer en de democratie

Stembulpen zijn niet alleen handig voor kiezers: uit onderzoek blijkt ook dat ze een positieve bijdrage leveren aan de democratie. Kiezers voelen zich na gebruik van een site als Stemwijzer of Kieskompas beter geïnformeerd en de kans is groter dat ze daadwerkelijk gaan stemmen.

Haal het meest uit je stembulp

Om het meeste uit de stembulpen te halen, is het belangrijk dat je een beetje begrijpt hoe ze werken. De volgende vragen zijn goed om in gedachten te houden bij het invullen van een stembulp.

Welke thema's worden geselecteerd voor de stembulp?

Elke stembulp selecteert andere thema's, ze overlappen maar een klein beetje. Dat verklaart deels de soms verschillende adviezen. Vul er dus vooral meer dan één in!

Als je een bepaald thema heel belangrijk vindt, geef dat dan in de stembulp extra gewicht, of vul ook nog een gespecialiseerde stembulp in. Let wel op de afzender/maker!

Realiseer je dat een stembulp focust op de verschillen tussen partijen. Je weet na invullen dus niet per se 'wat er in Nederland speelt'.

Hoe geef je goed antwoord op de vragen en stellingen?

Als je een genuanceerde mening hebt en ongeveer evenveel argumenten vóór als argumenten tegen ziet, antwoord dan 'neutraal' of 'geen van beiden'. Dat wordt als inhoudelijke mening meegenomen in de berekening van het advies.

Als je geen verstand hebt van het onderwerp, of er geen mening over hebt, probeer je dan via de stembulp in het onderwerp te verdiepen, óf kies 'geen mening' of 'sla over': in dat geval telt de vraag niet mee in de berekening van het advies.

Kijk ook altijd even waarom een partij waarbij jij uitkwam een bepaald antwoord gaf: achter een 'eens' of 'oneens' gaan soms toch heel genuanceerde of verschillende meningen schuil.

Draait het in de politiek alleen om deze onderwerpen?

🚩 Bedenk dat al die losse stellingen weinig samenhang in het beleid laten zien... Kijk dus ook eens naar de programma's of websites van de partijen waar je het dichtste bij uitkomt.

🚩 Stemhulpen zijn gebaseerd op partijprogramma's, en dus op plannen en beloften. Of partijen dat werkelijk gaan doen, hangt ondermeer af van de coalities die na de verkiezingen gevormd worden.

🚩 Er zijn ook stemhulpen die kijken naar het stemgedrag van partijen in het recente verleden. Realiseer je dat dit stemgedrag dan weer mede werd ingegeven door coalitievorming en de actualiteit van dat moment, en dus niet per se garanties biedt voor de toekomst.

Leuk als je meedoet aan ons onderzoek naar stemhulpgebruik tijdens deze verkiezingen!

Dat is anoniem, kost maximaal 5 minuten en kan via de papieren vragenlijst hier in TivoliVredenburg (inleveren in de stembus), of met je telefoon via deze QR-code.

Universiteit
Utrecht

Tot slot

🚩 Stemhulpen zijn zeker een handig hulpmiddel om verschillen tussen partijen te verkennen en die te vergelijken met je eigen standpunten.

🚩 Maar politiek gaat óók om vertrouwen, om mensen, om ideologie. Door het nieuws en de debatten te volgen, kun je je daar verder in verdiepen.

🚩 Wat je ook doet, gebruik liever geen gen-AI om een stemadvies te vragen: bij gen-AI weet je niet hoe en op basis van welke informatie het stemadvies tot stand kwam.

Bregje Holleman doet al sinds 2012 onderzoek naar het gebruik en de effecten van stemhulpen, vaak samen met Naomi Kamoen (Tilburg University), soms met Henk Pander Maat (UU). Zie haar persoonlijke website voor meer informatie:

Of luister naar Bregje Holleman over stemhulpen op Radio 1 bij Vroeg! (8/10/2025)

